

Rosnell ym.: Koululaitoksen uudistamisesta yhtenäiskouluperiaatteen mukaisesti.

Eduskunnalle.

Teknillistynyt ja monipuolistunut tuotantoelämä, teollisuus, kauppa ja liikenne vaativat työntekijöiltään yhä tehokkaampaa, korkeampaa ja ajanmukaisempaa pohjakoulutusta. Maan kulttuurielämä, pysyäkseen sillä tasolla, joka oikeuttaa meidät kuulumaan sivistyskansoihin, vaatii perustakseen koko kansan erittäin korkeaa sivistystä. Näitä tarpeita ei nykyinen koulujärjestelmämme kykene tyydyttämään. Nykyistä kansakouluopetusta korkeamman pohjasivistyksen tarve kuvastuu selvänä mm. siitä tosiasiasta, että vuosittain yhä suuremmat joukot lapsia pyrkivät oppikouluihin.

Koulupoliittisia ongelmiamme ei kuitenkaan ratkaista yksinomaan sillä, että lisäämään oppikoulujen määrää, sillä nykyisellään keskikouluopetus on spesialisoitunut etupäässä lukioihin johtavaksi pohjakouluksi. Koulujen lukumäärän lisäämisellä voitaisiin tosin poistaa koulujen puute, mutta säilytettäisiin rinnakkaiskoulusysteemi, joka varsinaisen kansakoulun osalta ei vastaa opetus- ja vaatimustaan ajan vaatimuksia ja joka perustuu eriarvoisuuden pohjalle jakaen samanikäiset lapset eriarvoiseen asemaan pohjakoulutukseen nähden. Linjajakoisuuden pohjalla toimiva yhtenäiskoulu, joka sulattaisi itseensä nykyiset kansa-, kansalais- ja keskikoulut, näyttää ajan vaatimuksia vastaavalta ratkaisulta. Tähän päädytään myös asiaa tutkineen kouluohjelmakomitean mietinnössä. Mutta hyppäys tällaiseen uuteen koulumuotoon ei ole kädenkäänteessä mahdollinen. Ilmeiseltä tuntuu, että em. komitean suosittelema yhtenäiskoulukokeilujen kautta aloitettava siirtyminen rinnakkaiskoulumuodosta

yhtenäiskouluun olisi kiireellisesti suoritettava.

Koulukokeilu olisi tarkoituksenmukaisinta aloittaa yhden läänin puitteissa, jotta saataisiin asiasta monipuolinen ja mahdollisimman täydellinen kuva. Kokeilualueeksi on suositeltu Keski-Suomen lääniä, sillä Keski-Suomen kouluolot tarjoavat erittäin laajat mahdollisuudet kokeilujen suorittamiseen.

Koululaitoksemme jälkeensä jääneeseen läheisesti liittyvä ja korjausta kaipaava epäkohta on koko koululaitoksemme ja opetus-olojemme korkeimman hallinnollisen johdon desentralisaatio sekä korkeimman pedagogisen johdon lähes täydellinen puuttuminen. Korjaamatta näitä epäkohtia ei kouluolomme kehittäminen ole ylipäänsä mahdollista.

Koulu-uudistuksen välttämättömyys on vuosi vuodelta käynyt yhä selvemmäksi. Lisäksi on yleensä tultu siihen käsitykseen, että tulevaisuuden koulujärjestelmämme on perustettava nimenomaan yhtenäiskoulun periaatteelle, vaikka tämän toteuttamisen tavasta ja yksityiskohdista voidaankin olla eri mieltä.

Edellä mainituilla perusteilla ehdotamme eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin koululaitoksemme uudistamiseksi ns. yhtenäiskouluperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon välttämättömyyden saattaa opetuksen eri asteet ja muodot tarkoituksenmukaiseen sekä maan sivistys- ja tuotantoelämän tarpeita vastaavaan suhteeseen keskenään.

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 1962.

Irma Rosnell.

Judit Nederström-Lundén.

Matti Koivunen.

Eino Tainio.

Veikko Rytönen.

Irma Torvi.

Lyyli Koskinen.